CONVERSAȚII

Cocoana Elenca

Spune-mi, soro, ai fost vrodată la teatru romînesc?

Cocoana Smaranda

Dumnezeu să mă ferească! nu voi nici să mă gîndesc!
Pîn-acum nu sunt nebună ca să hotărăsc să merg
La un loc unde băcanii şi cizmarii toţi alerg.

Cocoana Catinca

Să vă spui drept, mie-mi place, şi vă rog să mă iertaţi,
Că sunteţi greşite foarte la părerea ce-arătaţi.
Băcan, cizmar ş-orice meşter, sunt meşteri romîneşti.
Şi de ce mai mult vă place unde merg şusteri[1] nemţeşti?
Parcă noi nu suntem oameni, parcă datorii avem
Să simţim în limbi streine şi nemţeşte să rîdem!

Cocoana Elenca

Fi donc![2] ce spui, verişoară? poate că vrei să glumeşti?
La Paris se dau vrodată piese d-ale romîneşti?
Caliopi, Andronescul se pot socoti actori
Vrednici s-amusarisească[3] nişte nobli[4] privitori?
Mie, zău, nu-mi face cinste să văz un teatru prost,
Din cele mari pînă astăzi ştiu că nici una n-a fost.
Ş-apoi ce să vezi acolo? Să asculţi la un actor
Care face-n rumîneşte declaraţii de amor?

---

1 Cizmari (germ. *Schuster*).
2 Pfui! (interjecţie franceză care exprimă dispreţul).
3 A amuza, a distra (fr. *amuser* cu suf. gr. — *[ar] isi*).
4 Nobili (fr. *noble*).

Cocoana Smaranda

Declaraţii rumîneşte!... Spune-mi, s-a mai pomenit?
Eu de cînd sunt în viaţă şi din cîte-am priimit
Bile du [1], la care vreme n-am destulă să răspunz,
Căci îmi vin pe toată ziua (de d-voastră n-ascunz),
N-am mai văzut pînă astăzi nici unicul romînesc:
Unu-mi zice pe greceşte că ficaţii îi rănesc,
Altul nemţeşte se jură şi-mi arată cum că sînt
Mai frumoasă decît toate stelele de subt pămînt.
Hele [2], cînd e franţozeşte îmi spune că ochii mei
Seamănă cu doi luceaferi ori cu cărbuni de tei.
În sfîrşit, în orice limbă, numai străină d-o fi,
O tragedie se poate prea frumos pasarisi [3].
Numai limbele străine pot vorbi de santiman [4];
Numai nemţii şi francezii pot avea de amiuzan.
Eu ţiu minte c-astă vară, soro, mi s-a întîmplat,
La comedia nemţească să plîng pîn-am leşinat;
Eu cu verişoara Zinca, ce lîngă mine şedea,
Ne-necasem de suspinuri, pe cînd prostimea rîdea!

Cocoana Catinca

Fără să-ntreb de se cade, soro, să mai pomenim
D-amoruri şi declaraţii, de teatru cînd vorbim,
Nici dac-acele comedii, la care-ai zis că ai plîns,
Pot s-aducă vro-ntristare şi tragediele rîs,
Îţi spui că cocoana Zinca, să mă ierte Dumnezeu,
Ştie din limba nemţească cît ştie pantoful meu!

Cocoana Smaranda

Adevărat, ai dreptate, nici una nu ştim mai mult,
Însă oricum, soro-mi place mai bine la nemţi s-ascult.
Dumneata, pardon, mă iartă, parcă nu eşti de bon ton [5],
Parcă n-ai şti că romînii pe Jan îl numesc Ion!
Romînii, cînd sînt pe şenă [6], ştii, ca oamenii vorbesc,

---

[1] Scrisorică de dragoste (fr. *billet-doux*).
[2] Vai! (probabil interjecţia fr. *hélas*).
[3] Se poate petrece (fr. *passer* sau it. *passare* cu suf. gr. — *isi*).
[4] Sentiment (fr. *sentiment*).
[5] Manierat, stilat (fr. *bon ton*).
[6] Scenă (it. *scena*).

Iar cînd nemţii se arată parcă tună şi trăznesc.
Asta este frumuseţea !... ş-apoi nu mai vezi chel gras[1]
Are totdauna Conti cînd face ş-ăl mai mic pas ?
Ce frumos întoarce ochii ! Eu întîi cînd l-am văzut,
Am ţipat de bucurie şi din scaun am căzut.
De musică n-am ştiinţă, însă cîntecele-mi plac
Ş-operele foarte mare impresioană[2] îmi fac.
Seara-ndată le las toate, la teatru ca să viu,
Dar nu-ş' ce-am că de căscare imposiblu[3] să mă ţiu ;
Ba la opera cea nouă Ţimerman[4] cînd a cîntat,
Eu de plesir[5] adormisem şi tîrziu m-am deşteptat.

Coana Elenca

Chel ide ! ce-ţi mai perzi vremea ? Şi mă mir de ce mai vrei
În chestioane[6] serioase să intri cu dumneaei ?
Nu vezi că e tot în contra oamenilor simţitori,
Dacă zice că romînii pot să aibă şi actori ?
Dar de zece ori mai bine voi să pleznesc şi să mor,
Decît s-ajung vreodată să merg la teatrul lor !

---

[1] Ce graţie (fr. *quelle grâce).*
[2] Impresie (it. *impressione).*
[3] Imposibil (fr. *impossible).*
[4] Zimmermann.
[5] Plăcere (fr. *plaisir).*
[6] Chestii (fr. *question).*